UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XI. De causis externis Baptismi efficiente, & subjectiva.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

Visual Library

CAPUT XI.

De causis externis Baptismi efficiente, & subjectiva.

RESOLUTIO I. *Episcopus ipso jure, habet ordinariam potestatem quoslibet baptizandi in sua diœcesi, Sacerdos simplex minimè: ac multò minus Diaconus, quilibet tamen in necessitate baptizandi potestatem habet.*] PRIMA PARS probatur; quia Episcopus ex vi institutionis suæ, habet jurisdictionem in omnes subditos suæ diœcesis, iisque præest, tanquam Ecclesiæ suæ Princeps: spectat autem ad Principem alicujus Reipublicæ, vel communitatis exteros ad illius unionem admittere, ut ejus privilegiis & immunitatibus fruantur: quare cùm per baptismum homo ascribatur in membrum reipublicæ Christianæ, & fidelium privilegiis potiatur, tale sacramentum conferre propriè spectat ad Episcopum. Quæ ratio accommodari potest ad Parochum respectu suæ Parochiæ.

Secunda pars ex præcedenti colligitur, quia cùm simplex Sacerdos non præsit alicui Ecclesiæ, ex jure non competit illi sacramentum baptismi conferre, sed tantùm ex commissione Episcopi, aut Parochi. Neque Concil. Florent. oppositum tradere intendit in decreto Eugenii; sed tantum sacerdotem vi suæ ordinationis, qua accepit potestatem in corpus Christi verum, proximè idoneum esse, ut ei potestas ordinaria concedatur, in corpus Christi mysticum.

Tertia pars ex jam dictis evidenter sequitur: quia Diaconus non ad hoc ordinatur ut præsit Ecclesiæ, sed ut in sacramentorum dispensatione Sacerdoti ministret. Licèt autem officium baptizandi non competat Diacono, ex vi ordinationis suæ: potest tamen illi hoc munus extraordinariè à Pastore delegari, etiam extra necessitatem extremam, modo causa

causa rationabilis adsit. Quod intellige de commissione baptizandi, etiam solemniter, eò quòd solemnitas baptismi omitti non debet, nisi in extrema necessitate, extra quam ille ex commissione baptizare potest. Porro Diaconus sine commissione solemniter baptizans, irregularitatem contrahit, ex *cap. 1. de clerico non ordinato ministrante.* Quod intellige, etiamsi baptizet in necessitate extrema, quia nulla est necessitas baptizandi solemniter.

Ubi *nota*, clericos diacono inferiores non posse licitè baptizare extra necessitatem extremam, etiam ex commissione Episcopi, vel Parochi. Non etiam posse quacunque ex causa baptizare solemniter, nisi ex commissione summi Pontificis.

Quarta pars est indubitata, ut sumitur ex Concilio Florent. & ex variis decretis summorum Pontificum, de quibus in Jure Canonico. *Ratio* autem præcipua petenda est ex institutione Christi, de qua ex traditione Ecclesiæ sufficienter nobis innotescit. *Congruentia* optima est, quia hoc sacramentum est omnibus ad salutem maximè necessarium: quare sic institutum fuit in materia communi, quò facilè ad manum haberetur: ita æquum fuit, ut à quolibet saltem in casu necessitatis, administrari posset.

Quo loco, *adverte*, etsi in casu necessitatis extremæ possit laicus, hæreticus, fœmina, &c. Baptismum cõferre, ut tamen hoc licitè fiat, debitum ordinem servandum esse; ita ut præsente sacerdote, diaconus non baptizet; præsente diacono, subdiaconus, aliique inferiores clerici; præsente clerico, laicus; præsente fideli, infidelis; & præsente viro, fœmina, modo cætera sint paria. Et ratio est, quia prædicti sunt tantum ministri necessitatis, quæ non habet locum respectu diaconi quando adest sacerdos; nec respectu subdiaconi, quando diaconus præsens est, & ita de aliis.

Dixi, *modò cætera sint paria*: nam si sacerdos præsens, aut non posset ritè baptismum ministrare,

aut

aut nollet, nisi accepta in pretium pecunia, quicunque alius inferior deberet baptizare: in his enim & similibus casibus, justa causa suppeteret prædictum ordinem invertendi. Quando autem justa causa deest, non potest ordo ille mutari, sine peccato, aut veniali, ut si mulier baptizet præsente viro laico; aut mortali, aut si laicus, aut etiam clericus præsente, & renuente sacerdote baptizet.

RESOLUTIO II. *Quando plures ministri simul aliquem baptizant ut causæ totales, baptismus valet; non autem si se habeant ut causæ partiales.*] PRIMA PARS PROBATUR, nam tunc duo concurrunt ad baptizandum ut causæ totales, quando singuli totam formam proferunt, & aquâ baptizandum abluunt, cum vera intentione eum baptizandi: at in hoc modo baptizandi nihil deest ex iis, quæ ad essentiam baptismi pertinent. Quare ergo baptismus non erit validus? Omnes concedunt multos sacerdotes posse consecrare eandem hostiam, si nimirum omnes simul verba consecrationis proferant; ergo etiam concedi debet, baptismum à multis validè conferri posse, modo prædicto.

Nota tamen hoc intelligi, si omnes simul sacramentum perficiant; si enim eorum unus priùs absolvit, ille solus baptismum confert, non alii; cum semel baptizatus non sit capax ulterioris baptismi. Quòd si supponas eum qui priùs absolvit, non habere intentionem baptizandi donec alii perfecerint; ille nihil facit, vel tunc, defectu conditionis; vel posteà, defectu materiæ, & formæ.

Nota etiam, omnes qui ita baptizant, graviter peccare, tum quia non servant debitum modum baptizandi ab Ecclesia approbatum, & usitatum; tũ quia se exponunt manifesto periculo iterandi baptismũ, cum moraliter vix fieri possit, ut omnes simul perficiant. Neque excusandus esset Pastor, qui alios prævenire tentaret, ne contra suum jus actionem illam baptizandi ipsi præriperent: ille enim alia convenientiori via jus suum tueri debet. *Secun-*

Secunda pars ostenditur, quia baptismus nullus est, quando forma illius est falsa, at falsa esset, si duo baptizarent ut causæ partiales: sic enim unus baptizatum ablueret, alter verò formam proferret; quæ proinde falsa esset, cum per illam significetur baptizatum ablui ab illo, qui formam pronunciat: quod tamen in ea hypothesi non contingeret.

Unde collige nullum esse baptismum, si ministri alio quovis modo ministerium externum inter se, ut causæ partiales dividant, ut si unus proferret priora verba formæ, alius posteriora; aut unus mediam partem aquæ necessariæ ad ablutionem, alius aliam infunderet: forma enim significat, eum qui Trinitatem invocat, totam ablutionem ad baptismum necessariam efficere.

RESOLUTIO III. *Requiritur ad Baptismum, ut aliquis baptizatum de sacro fonte levet.*] Hoc patet ex antiqua consuetudine, ab ipsis Apostolis derivata. *Congruentia* verò est, quia sicut in carnali generatione puer natus indiget nutrice, quę eum lacte nutriat: ita æquum est ut in regeneratione spirituali, quæ fit per baptismum, aliquis infantem recens in Christo natum è fonte suscipiat, ut illi lac spirituale doctrinæ Christianæ instillet.

Nota 1. Duos tantùm solere admitti, ad suscipiendos infantes de sacro fonte, nempe virum unum, & fœminam unam; ita ut duo viri, aut duæ fœminæ hoc munere fungi non possint. Qui autem munus illud exercent, tenentur quos suscipiunt instruere de rebus fidei, si necessitas id postulaverit: puta si eorum parentes sint infideles, aut salutem eorum prorsus negligant.

Nota 2. Contrahi cognitionem spiritualem, inter susceptores, & baptizatum: item inter susceptores & baptizati patrem ac matrem: non autem inter susceptorem & susceptricem. Ad illam autem contrahēdam requiritur, ut susceptor infantem teneat dum baptiza-

baptizatur, aut immediatè ex manu baptizantis illum suscipiat, idque animo exercendi officium susceptoris juxta præscriptum Ecclesiæ, quæ hanc cæremoniam instituit. Qua in re consuetudo probata cujusque loci servanda est.

Nota 3. Non omnes homines aptos esse ad susceptorum munus, ut ex dictis facilè colligi potest: hinc qui non sunt baptizati, à tali officio excluduntur. Itemque Abbates & Monachi, ac cujusque Ordinis Regulares. Non debent etiam parentes suos filios suscipere, quia inter illos cognatio spiritualis exurgeret. Excluduntur denique hæretici, publicè excommunicati, aut interdicti publicè infames, & qui sana mente non sunt, aut ignoranti rudimenta fidei.

Nota 4. Quando parentes in susceptione prolis nō peccant, cognationem spiritualem inter eos contractam non impedire usum matrimonii. Quando autem alter conjugum suscipiendo peccavit, alium innocentem non privari jure suo, ac proinde peccantem teneri ipsi petenti debitum reddere, sive peccans habeat jus petendi, sive non.

RESOLUTIO IV. *Infantes rationis usu carentes sunt capaces Baptismi.*] Ita omnes Catholici contra Anabaptistas, & alios; fuitque definitum in Concil. Trident. *sess. 7. can. 13.* Potestque probari, tum ex perpetuo usu Ecclesiæ, de quo Augustinus *lib. 20. de Genesi ad litteram cap. 23.* aliisque locis, tum quia non est pejor conditio infantium, in nova, quàm in veteri, aut in naturæ lege: at in lege naturæ applicabatur illis sacramentum aliquod ad remissionem peccati originalis institutum; in lege autem veteri circumcidebantur die octavo à nativitate, & remissionem à peccato originali obtinebant. Quidni ergo proderit jam infantibus baptismus, qui circumcisioni succesſit? Tum denique quia cùm infantes de lege ordinaria, nascantur peccato originali infecti; nisi baptismus ritè & fructuosè ipsis applicari posset,

posset, sequeretur eos omni subsidio ad salutem necessario destitutos esse; quod à divina bonitate alienum est. Neque dicas baptizandos, de rebus fidei instruendos esse ex *Matth. 28.* hoc enim verum est de iis, qui sunt capaces institutionis, quales non sunt parvuli, sed adulti duntaxat de quibus ibi agitur.

Nota 1. In parvulis non esse necessarium motum fidei ad effectum baptismi, ut falsò putant Lutherani: ut enim ait Augustinus *tract. 80. in Joan.* Verbum fidei tantùm valet in Ecclesia Dei, ut mundet infantem nondum valentem corde credere, & ore confiteri. Et sanè aliàs dicendum esset, parvulos nunquam recipere effectum baptismi, cùm illi in eo statu nequeant elicere naturaliter actus intellectus, & voluntatis, sine quibus fides actualis haberi non potest: dicere autem usum rationis supernaturaliter iis accelerari, prorsus sit imaginarium.

Nota 2. Ut baptismus parvulorum validus sit, non esse necessàriam parentum intentionem seu voluntatem ut patet à posteriori ex usu Ecclesiæ, quæ non solet rebaptizare eos infantes, qui invitis parentibus baptizati fuerint. A priori verò ex institutione Christi, qui noluit valorem, vel effectum baptismi à voluntate parentum, ut à conditione necessaria pendere; eò quòd baptismus est medium parvulis necessarium ad salutem, quod interdum necesse est ipsis applicari, propter imminens mortis periculum, non expectato parentum consensu.

Accedit quòd si voluntas parentum in omnibus est voluntas filiorum, non est major ratio, cur exigatur intentio parentum ad valorem baptismi parvulis collati, quàm eorum fides ad illius effectum; cùm non minùs necesse sit ut baptizandus credat si velit gratiam recipere, quàm, ut baptizari velit, ad hoc ut baptismus teneat. Unde si parentes nō credāt,

baptis-

baptismus parvulis, etsi validè collatus, nequaquam proderit. Sequetur etiam, si quando parvuli reipsa baptizari nequeant, sufficere quòd parentes pro ipsis habeant votum baptismi, cùm voluntas pro facto reputetur. Ista autem admittenda non esse manifestum est.

RESOLUTIO V. *Filii infidelium baptizatorum invitis parentibus, baptizari possunt, non autem filii non baptizatorum, etiam si quoad dominium temporale subditi sint Ecclesiæ.*] PRIMA PARS PROBATUR, quia homo baptizatus ita est subditus Ecclesiæ, ut ab illius jurisdictione nunquam se subtrahere possit, propter characterem illius animæ indelebiliter impressum. Unde fit ut Ecclesia eum cogere possit, tum ad servandam fidem datam in baptismo, tum ad obediendum præceptis divinis & Ecclesiasticis; quale est præceptum quo parentes tenentur baptismum filiis suis procurare. Quare si hanc legem negligant, potest Ecclesia ipsis invitis, eorum filios baptizare, eosque si opus sit, ut de rebus fidei instruantur, parentum curæ subtrahere.

Secunda pars ostenditur, quia si Ecclesia haberet potestatem baptizandi ejusmodi infantes, parentibus invitis, vel eos baptizatos relinqueret sub cura parētum, vel eos ipsis subtraheret. Primum dici non potest, quia maxima irrogaretur injuria Sacramento Baptismi & fidei Christianæ, propter evidentissimū periculum subversionis, quod infanti inter parentes infideles educato immineret. Nec secundum, quia Ecclesia, cùm non habeat potestatem in ejusmodi parentes, non potest citra injuriam eos privare jure naturali quod habēt, instituendi proprios filios, eorumque curam gerendi, saltem quamdiu rationis usucarent.

Dices 1. Præceptum divinum est, ut omnes baptizentur: at præceptum superioris, etiam renitente inferiore servandum est. *Respondeo*; hoc verum esse, quando superior vult ut tunc servetur; at Deus non vult

vult ut baptismus administretur ; nisi servato ordine justitiæ.

Dices 2. Nonne quilibet jure naturæ habet potestatem defendendi innocentem , cui injuria infertur? *Respondeo* hoc verum esse , quando infertur injuria in rebus naturalibus, ut si quis vellet puerum mutilare, vel interficere : at talis injuria non habet locum, quando parentes non curant baptizari proprios infantes.

Tertia pars suadetur , quia infideles illi, etsi subdantur Ecclesiæ , non tamen sunt illius mancipia, ut suppono ; quare sicut non potest justè iis auferre bona temporalia quæ possident , ita nec eos privare potestate instituendi proprios filios , quæ jure naturæ ipsis competit. Ergo nec iis invitis potest baptizare eorum filios , quia hoc ipso quòd essent baptizati, Ecclesia in eos jus acquireret; ac proinde illos à parentum cura subtraheret , ob periculum subversionis.

Ubi *nota 1.* Aliud dicendum esse de infidelibus, qui sunt servi principum Christianorum , quia dominus ex vi dominii quod habet in servos suos, potest justè eos vendere, & bonis omnibus privare, adeoque proprios filios ab eorum cura subtrahere: ista enim minoris æstimantur quam libertas , qua jure gentium orbati sunt.

Nota 2. Antedicta non ita universaliter intelligenda esse , quin aliquas exceptiones patiantur. In primis enim quando infans versatur in proximo vitæ discrimine , licet illum invito patre infidele baptizare, dummodo id fiat sine contumelia , & scandalo. 2. Baptizari potest infans , qui à parentibus suis adeò distat, ut non possit illis remitti : quomodo infantes ex Æthiopia adducti , ab Ecclesia baptizari solent. 3. Si pater aut mater consentiat , ut infans baptizetur, potest ille baptizari, etsi alter parens renuat.